

Чужина

Вецер на чужыне

Пад ветрам гайдаецца

лісьце чужое.

Праз шыбы відаць мне

У мроях далёка

Мой клён пад маім вакном,

І студня з цыновым вядром

(О, Божа, – як любяе мне!).

Сьцісну я голаў рукамі

І дзень

праміне

ў чужыне.

2000 г.

40. Студія ў Суботніках. 1964 г.

Цяжка на душы

Ізноў на чужыне мне іншы начлег.
Ізноў прывыкаць мне патрохі трывожна.
Ізноў у карцінах маленства
Мой дом,
Дзе дрэвы мяне чакаюць.

1998 г. Нью-Ёрк

Дождж на эвеню „Z”

Крапае дождж
па чужым вакне.
Пагаварыць бы з дажджом.
Але й ён чужы.

2001 г., Нью-Ёрк

На чужыне клён цвіце

На сьвітаньні ў цішыні,
Над вясьнёмім клёнам,
Калі ў доме чужым яшчэ сьпяць,
Стаю ля вакна:
Як мне вярнуцца к табе,
рэчка мая!

2001 г., Варшава

Кроплі

Сячэ ў шыбы
дождж чужы.
Як шмат чужога
на кантынэнце.
Іржавая сетка
на мокрым вакне.

2001 г., Нью-Ёрк

Туга

Калі праз сілу
Пяеш на чужыне,
То потым
баліць душа.

2001 г.

Чужыя вішні

Здавалася б
Гэткі ж цвѣт,
як на радзіме.
Але душа маўчыць.

2001 г.

Дождж на чужыне

Па чужацкім бруку
Дождж чужацкі
плешча,
Як некалі,
у Вільні.
Але гэта
Ня Вільня...

2001 г.

Здымаю ў Брукліне

Ну што мне ўвогуле
тут здымаць?
Чужыя магноліі, ці кадзіякі?
Ці мо' жабракоў?
Нават неба – чужое.
Толькі раз
Над іспанскім касьцёлам
Я ўбачыў у Небе
Боскі прасьвет,
Як некалі, даўно,
На тарфяніках
Ля Пцічы...

2001 г.

У Брукліне – сьнег

І разламаны краявід,
І шумныя дарогі,
І незнаёмых кшталты дрэў --
Нічога зь Беларусьсю.
Ды толькі гэты вась мне сьнег вясеньні
На галаву зь нябёс...

2001 г.

Чужая краіна

Марная прырода, бедны краявід.
Скалы ды неба,
Горы ды зоры
Ды месяц далёка блішчыць.
І верылі людзі
Ў зорны сьвет.

2001 г.

Карціны перамен

Жоўты клён прамільгнуў

за вакном цягніка,

Як страла.

І сухая трава,

І вада

Сіняя, нібы ўльтрамарын.

2001 г.

Міжнародны аэрапорт на чужыне

Тут гэтак шмат людзей.

У іх гэтка твары.

Калі б хтосьці памёр,

Аніхто б не заўважыў.

Бо ў кожнага свой клопат.

2001 г., Нью-Ёрк

Хварэю на чужыне

Пакуль гадуюць лекаства,

Складаю верш,

Як калісьці сьпявалі

Мы песьні свае.

Толькі штось не пяецца мне ўжо

Без Беларусі.

Кашляю, як сухотнік.

2001 г., Варшава

На чужыне чакаю вясну

Ну вось і Новы год мінуў.

Ізноў мяцеліца

Мне бэлым цвіетам

Глядзіцца ў вакно.

Далёкія вішні.

2002 г.

Дажджлівы дзень на Шыпсхэтбэй

Аж гольле звысла

ад дажджу –

Плакучая бяроза.

Так можна плакаць

хіба па Радзіме.

2002 г., Нью-Ёрк

* * *

Назіраю за вераб'ямі ў Манхэтане.

Прывітаньне, браточкі.

Але яны тут нейкія,

глуханямыя, ці што.

2002 г.

Мінаю дрэвы

Якая ласкавая трава

пад ліпай.

Прылегчы б, заснуць,

Як на Радзіме.

2002 г.

Вашынгтон у ружовым цвiценьнi

І навошта яны расцвілі

магноліі, вішні?

Тут даўно не жывуць паэты.

Ды й вершы ніхто не чытае.

2002 г.

Халодная ноч

На небе месяц,

Таёмны і прыўкрасны.

Якая моц – твая краса!

Вось і сёння на чужыне

Ты мне свеціш, як некалі,

Праз марозныя шыбы

У не маім вакне.

2002 г.

На чужыне

думаю пра лес

Светлая паляна, суніцы, хвоя, балаты.

Некалі – звычайнасьць.

Цяпер – далёкі рай.

2002 г.

* * *

Дзіўна, – падумаў я ўраз:

Маючы дом, паўжыцьця перажыў,

як на вакзале.

А тут яшчэ й чужына.

2002 г.

Летняя ноч на чужыне

Нават ноччу стракоча сарока

Пры святле ліхтароў.

А ёй то што – пераблытала дзень?

2002 г.

Сьвітаныне ў далечыні

Непрыкметна сьвятлее паўзмрок.
Назіраю з чужога вакна,
Як сьпяць галубы на дамах.

2002 г.

На зыходзе зімы

Молімся пра лепшы дзень,
пра лепшы час.
Зноў запахла ў паветры
талай вадой
І сьнегам вясновым
марозная ноч.

2002 г.

У сакавіку

ля чужога возера

Лёд растае, вадой набрак.
У жоўтых праменьнях

звісае вярба,

Як некалі над Гаўёй.

2002 г. (З цыклу „Як некалі“)

Белая раніца

Ноччу выпаў сьнег.

Прыўбралася бяроза –

на вяселье маладая.

Толькі якое вясельле

ў чужыне?!

Дажджлівы красавік

Глянў ў вакно –
І на падваконьніку
ў рамачцы
твой партрэт.
Але цяпер я ня маю нават свайго вакна.
Дождж красавіцкі сыцякае
Па запацелым шкле.

2002 г., Нью-Ёрк

На світаньні прачнуўся

*Жонка атрымала кепскую вестку з Радзімы
і плакала цэлы вечар. Потым я напісаў:*

А вось і раніца
на чужынé.
Ты яшчэ пасьпі,
мая любімая.
Ня бойся – Беларусь жыве.

2002 г.

* * *

Калі Беларусь за акіянам,
Трывожуся я,
Бо далёка.
Калі праз мяжу –
То лепей,
Бо побач
я чую яе быцьцё.

2002 г.

* * *

Няма нічага лепш,
Як прыедуць сябры
І на мове сваёй
пра ўсё гаварыць.

2001 г., Варшава

На чужой зямлі

Касы сьнег на вятрыску.
У душы ажывае забыты верш.
Толькі й гаворым, што пра Радзіму.

2001 г.

* * *

Ідуць гады
І паступова
сьвет робіцца чужым.
Ці на чужыне
мне так здаецца?

2001 г.

100 км на гадзіну

Чужая дарога.
Як сон,
Мільгаецца мне Беларусь.

2003 г., Кліўленд

У сьне асенняй ноччу
наведаў родны дом

А пад вокнамі ад флёксаў
Рудыя сьцімбуры...
І пачынаецца вецер.

Грушка

О, не забыць мне
(Можа, я захварэў?),
Як грушка цвіла
Перад домам маім.
Кожны дзень не магу забыць.

2003 г.

* * *

Вясна, кажаце?
Шпакі, буслы, Айчына.
О, сэрца, не замры!
Паверыў бы я,
Калі б жаўранка сыпеў зазвінеў.

2003 г.

* * *

Белы сьнег за вакном
У чужой краіне
Сыпецца, як мука.
Колькі разоў я бачыў яго
На Радзіме.

Думкі на чужыне

Найвялікшае пчасьце было б
На імгненьне
Ў далёкія дні вярнуцца.
На цёплыя вячэрні млын,
Дзе цячэ паўнаводна Гаўя.
Хоць бы сон мне калі прысьніўся.

Восень на чужыне

Лісьце, як сьпечанае,
Падае на дарогу.
Нават дрэвы тут не жаўцеюць.

2003 г., Варшава

Зімовая нядзеля

Марозік на ліпах асеў.
Белья галіны.
Зь вежы касьцельнай
плыве перазвон.

Імша.
А Бацькаўшчына далёка.

2003 г. (З цыклу „Перазвон”)

Сонца

Узышло сонца.
І ўздымаецца над лесам
Там – з-за Беларусі.

2003 г., Варшава

Нью-Ёрк-Варшава

Паўгода там, паўгода тут.
І стаўся мне горад Тамтут
Па абодвух баках акіяна.

2003 г.

Усьлед за думкамі пішу

Жыцьцё на чужыне – правал,
Глухая абарона. ▶
І жаданьня няма ўспамінаць.
Але помніцца
Нават кожны пьвічок у дзвьярах,
І наш ганак, і родны мой дом.
Мне вецер Айчыны чуваць.
Толькі тут я спазнаў,
Як чужы без яе гэты сьвет.
Але веру:
З узьнятым кап'ём
Я вярнуся дамоў са шчытом,
Мо' хоць дрэвы мяне спаткаюць.

2003 г.

Біл

*Аднойчы ля дарогі я збіраў грыбы. Ехаў амэрыканец Біл,
заўважыў і пазваніў у паліцыю. Біл ніколі ня бачыў жывых
грыбоў, ня ведаў, адкуль яны бяруцца, і падумаў, што напалі
тэрарысты і пачалася вайна. Тады я напісаў:*

Месяц зялёны над вязам павіс.
Ніяк ня ўцяміць Біл,
Што гэта сьведзіць.

2003 г.

Дрэнныя весткі

Ты маркотна спытала мяне:
– Як забяруць Бацькаўшчыну,
У нас з табой
Ці застанеца каханьне?
– Ня плач, каханая, ня плач.
Усё застанеца.
Толькі ня будзе шчасся.
Бо няма шчасся
Без Беларусі.

2003 г.

Відзеньне ў чужыне

У шэрым змроку, за гарызонтам і лясамі,
У цёмных хмарах, нібы вецер,
Губляецца далёкая дарога.
Бязгучна блішчаць агні
Нябачных ужо машын.
Мне здаецца, што я над Раўбічамі,
І нават над Беларусяй
Сузіраю вячэрні край.
І сосны на доле відаць.
Прасьціраецца хвоі пах...

2004 г., Нью-Ёрк

Мароз

Замерз бяздомны.
(Можа ад дэмакратыі?)
Я Богу ўдзячны

за хісткі дах над галавой.

2004 г.

44. Чужое неба над Пэнсylvэзіяй. 1996 г.

Чужая вуліца

Не сьціхаецца шум. Нават ноччу.
Піларамы машын за чужым вакном,
Заглушае паўночны вецер.

2004 г.

Чакаю аўтобуса

Калі я драмаў на прыстанку,
Хтось дацкнуўся маёй рукі.
Сабачка бяздомны
ў вочы глядзіць.

2000 г.

Балтымор уздоўж чыгункі

Аблезлыя трушчобы,
сьмецьце, грязь,

Закопчаныя шыбы...

Як існуе,

Пра што тут марыць

Вольны чалавек?

2002 г.

Экзатычныя дрэвы

Бардовае лісьце,

як з'іржавелыя цвікі.

І што мне нагадвае

Гэты клён заморскі?

2002 г.

Далёка

Скрозь лісьце на двары

Мігціцца сонца бяск.

І ўсё чужое.

2003 г.

Італьянскі раён

Двох неграў прайшло,
прывіталі мяне.

Цікава бываць,

дзе жывуць італьянцы,

Хоць я й не маф'ёзі.

2003 г., Кліўленд

На чужыне

Я падумаў, што скоро 60.
І ўсе – для Беларусі.
І нічога няма ў мяне,
Акрамя Беларусі,
Якой таксама ў мяне няма.

2003 г.

Ты са мной

Задумаўся, што цяжэй: эміграцыя ўнутры, ці эміграцыя на чужыне. І тады напісаў:

Там, хоць мройна, – было ўцячэнне
Ў лес, у пагоркі, у палі,
між сяброў.

Тут – нічога няма.
Толькі сьветлы вобраз Твой
Са мной.
І толькі вобраз Твой...

2002 г. (З цыклу „І толькі”)

Ліст

Самае цяжкае, што сьвет непазнавальна зьмяніўся да горшага. Гэта не кругаварот, не перамены, а разбурэнне. Той краявід Айчыны, будучыні, вада і поле – у запасцы. Ужо мінулі, ня ёсць, не існуюць. І успаміны даўніх дзён ужо толькі ў памяці маёй. Гэтак думаючы, я напісаў да маці ліст.

Цяжар гадоў цябе згінае.
І край наш апусьцеў.
Праклятая марнота.
І толькі нязьменнае неба
Нам кажа пра вечнасць.

2002 г.

* * *

Уляцеў матылёк у вакно.
Усе думкі мае пра Айчыну.
Можа й ён зь Беларусі?

2002 г.

Вясновы дзень у чужыне

Прашумеў цёплы дождж уначы.
А ўраньні гляджу:
Распусьціўся магноліі цьвет.
Толькі штосьці нявесела тут
Ад яе хараства.

2002 г., Нью-Ёрк

* * *

Вераб'і ў кустах шчабечуць.
І ўспывае ў вацах Беларусь.

* * *

І трэба ж было мне
Пазнаць чужыну́.

Але яшчэ цяжэй,
Калі яна ў Бацькаўшчыне.

2004 г.

* * *

Калі ў Варшаве за вакном
Шапоча дождж асеньні,
Мне ўяўляецца тады
Над Браславам макрэль
І дранка шэрая, і дахі,
І хвалі возерам бягуць,
Змываюць мае сьляды.

2003 г.

45. Гаўя ля Суботнікаў. 1960 г.

Настальгія

Як уцячы мне ад вас,
Калі вас няма,
Карціны мінулай пары?

2002 г.

* * *

Жабрак папрасіў на Брадвзі.
„Нават у яго – вольная бацькаўшчына”, –
Падумаў я.

1999 г.

* * *

*Як цяжка жыць бяз Бацькаўшчыны, як цяжка яе ня
бачыць! Думаючы гэтак, я напісаў:*

Пасьвяцца коні ўначы над Гаўёй.
Цеплыня.
І ціха журліць вада.

2004 г.

